

Acteurtjes van klei ^{volkskrant} in visuele ²²⁻²⁻⁰⁸ nachtmerrie

Theater

Poppen in Beweging

► Betekenisvolle animatie.

AMSTERDAM Meisjes op hakken en autowrakken, die combinatie roept pin-up-kalenders in herinnering, aan de muur van morsige garages. De jonge actrices Meike van den Akker en Marlyn Coetsier gaan in De Wolkenfabriek echter verder dan dit cliché. Op pumps zijn ze echte dames, tegelijkertijd zijn ze óók monteurs. Samen hebben ze het wrak het toneel opgesleept en ontmanteld tot een omhulsel voor een bewegende maquette. Als de klep opengaat huist op de plek van de motor een ingenieus mijnwerkersschachtje, compleet met kompels en wagonnetjes.

In een vrije bewerking van Arthur Japins gelijknamige verhaal uit zijn debuutbundel *Magonische Verhalen* (1996) verbeelden deze meiden de geschiedenis van koppel Arseen en zijn dochter Ana. Met buizen, lantaarns en rails bouwen ze het mijngebouw na, waarover Arseen fantaseert dat hij er wolken maakt (lees: rookpluimen). Ze lenen halfhoge poppen hun armen en benen en illustreren hoe de vader de zwarte steenkolen aan zijn dochter verkoopt als zeldzame edelstenen. Maar ook hoe hij in het wrak zijn wekelijkse wip maakt met een hoer. 'Mooie handel. Naar wolken blijft altijd vraag', zo citeert Coetsier Japins tekst.

Van den Akker en Coetsier passen met hun groep Winterberg in een nieuwe generatie 'poppenspelers' (aangevoerd door Hotel Modern) die met veel fantasie betekenisvolle animatiemaquettes op het toneel bouwt. Zij maken het ambacht van de marionettenspeler ondergeschikt aan het geëngageerde commentaar dat spreekt uit de nagebouwde wereld. De Wolkenfabriek verraaft een sterke betrokkenheid bij een verloren gegane industrie. Het gesjouw met de bricollages belast echter soms wel de spanning van het nogal veilig uitgewerkte vader-dochter-verhaal. De inventieve creativiteit maakt gelukkig veel goed.

De Wolkenfabriek opende dinsdag de derde editie van het Festival Poppen in Beweging in Amsterdam. Theater Bellevue wil met dit terugkerend festival voor objecttheater voor volwassenen deze nieuwe generatie poppenspelers een gezicht geven. Tot en met zondag speelt het ervaren Tamtam zijn nieuwe productie *Survival or how to survive Murphy's law* waarin acteurtjes gemaakt van klei en afval terecht komen in een visuele nachtmerrie van machtsbeluste hamers en angstaanjagende zoeklichten. Ook poppenspelers met een dansachtergrond zijn van de partij, zoals Jim Barnard (met de persoonlijke monoloog Stan) en Eduardo de Paiva Souza (met de zwarte komedie Facade). Met hun dansende ledematen vertellen zij het verhaal van losbandige types met rubberen koppen.

Annette Embrechts

Festival Poppen in Beweging. De Wolkenfabriek door Theatergroep Winterberg. 19 februari, Theater Bellevue, Amsterdam. Het festival duurt nog t/m 24 februari. De Wolkenfabriek nog 13 en 14 maart in Utrecht.